

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Poczta pol. 53

Warszawa, dn. 8. października 1920 r.

Oddział II Informacyjny

BW/4 № 46588 /II

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu
Pełnomocnika Wojsk. P. P. w Konstantynopolu za Nr. 715 z dn.
21.9.b.r.

/1 załącznik:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza do wiadomości
M. S. Wojsk. Oddz. II. Sztabu "
M. S. Zagr. Of. łączn. "

w. z. Szefa Oddziału II:

Matuszewski m. p.

Ppłk. p. d. Sztabu Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 53125 dnia 4/10 1920 r.

Wojew. Wydział

Zakł. Graf. Nacz. Dow. № 1603. 5000. 12. 8. 20.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

21

dnia 21 Września 1920 r.

N.715.

Poufne

Do

Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II.

NACZELNE DOWÓDZTWO	
STAB GŁÓWNY	
Oddział Informacyjny	
Przebieg:	1920 r.
Za: Salsan	

W raporcie moim N.594 już donosiłem o stosunku bolszewicko tureckim (z Mustafą Kemalem).

Stosunek ten, przyjmując coraz bardziej określony charakter, interesuje specjalnie społeczeństwo tutejsze, ale gazety o tem bardzo mało wspominają. Wstrzymuje je widocznie cenzura, która wogóle nie pozwala dużo pisać o ruchu nacjonalistycznym, a o przyjaźni z bolszewikami szczególnie.

Armja Mustafy-Kemala w Anatolji dzieli się na dwie grupy: jedna składająca się z 3-ech korpusów jest pod dowództwem samego Mustafy Kemala i przeznaczona jest dla działań w rejonie Smyrny i druga Anatolijska, składająca się również z 3-ech korpusów jest pod dowództwem Kiazim-Karabekira.

Grupa Mustafy -Kemala według ostatnich informacji ma 30.000 żołnierzy, 2500 dział szybkostrzelających i 250 starego systemu.

Jak już donosiłem w raporcie poprzednim turecy nieoficjalnie sympatyzują Kemalowi i całej jego operacji. Ma się rozumieć, że mogą oni sympatyzować tylko moralnie, gdyż materialnie mogą uczynić nie wiele.

Jednak posiadam pewne wiadomości, że ostatnio wysłano do Mustafy-Kemala 1500 oficerów tureckich, pomimo że oficjalnie rząd turecki niby zwalcza ruch nacjonalistyczny.

Przed ostatnią zmianą ministerjum, gdy na czele rządu stali byli unioniści, sympatyzujący temu ruchowi, otrzymywał Mustafa Kemal różne większe zyski, o czem w swoim czasie pisałem.

Z chwilą zaś, gdy na czele rządu stanął Wielki Węzیر anglofil Damad-Ferid-Pasza, postanowił on zwalczać poważniej i na szerszą skalę ruch nacjonalistyczny. Walka ta jednak nie bardzo się uisja, o czem już w swoim czasie pisałem. szczególowo.

Dziś powiększyły się siły Mustafy Kemala. Dokładnie dowiedzieć się o tem trudno, gdyż komunikacji z Anatolją niema, a nacjonalisci trzymają swoje zarządzenia w sekrecie. Ostatnio jednak już nie mówi się o

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

wielkim powodzeniu armii greckiej. Niedawno sztab grecki został przeniesiony ze Smyrny do Aten.

Jedni tłumaczą to przeniesienie pewną obawą przed Kemalistami, w kołach zaś bardziej kompetentnych jako przyczynę podając nieporozumienia Venizelosa z Ententą, o czym, po zbadaniu tej sprawy, szczegółowo doniosę.

Podobno oddziały bolszewickie pokazały się już w Urfie i we wschońskiej Cylicji.

Związek bolszewicko-kemalistki coraz więcej daje o sobie mówić.

Jeden z agentów donosi mi, że po podpisaniu umowy z bolszewikami dał się zauważyć wśród Turków pewien niepokój. Zauważono większą dezercję, askerzy (żołnierze) zrywają spolety u oficerów, a niektórzy oficerowie sami sobie sędziują takowe dobrowolnie. Na punktach pogranicznych wystawiono czerwone chorągwie, ale już bez półksiężyców. Niektórzy oficerowie i żołnierze wyrażają najo się za bolszewików. Turecka Armenia przypomina teraz Rosję w początku 1918 r., kiedy rosjanie porzucili linię frontu. Ludność turecka tem zaniepokojona, opuszcza swoje siedziby odciągając w głąb kraju.

Dużo bardzo się mówi o zjeździe narodów Wschodu w Baku. Na zjazd ten zjechało się około 1500 przedstawicieli. Od Rosji Sowieckich byli obecni Zinowjew, Radek i Bela Kun.

Przybył też na zjazd Enwer Pasza z Moskwy. Ciekawe podobno było spotkanie Enwera z Mustafą Subchi, przywódcą tureckich komunistów, który w roku 1918 zaczął swe pierwsze wystąpienia rewolucyjne z oskarżeń Enwera Paszy.

Nie udało mi się wydosłać kopji listu, wysłanego do Mustafy Kemala przez Cziczerina (od rządu sowieckiego), ale wydosłałem kopję odpowiedzi na ten list, który załączam. Załączam też kopję odezwy M. Kemala do żołnierzy.

Z załącznikami

Honecki

Generał-ppor. i Pełnomocnik
Wojskowy w Konstantynopolu.